

1. Eesti sportlased on olümpiamängudel osalenud ca 30 erineval spordialal. Mõnel alal jääb viimane osaluskind juba aastakümnete taha. Millisel individuaalalal on Eesti sportlased kõige kauem olümpialt eemal olnud?

2. Karl Ove Knausgård (sünd 1968) on Norra kirjanik, kelle teostest on tuntuim kuueosaline romaanisari, mis kodumaal ilmus aastatel 2009-2011 (eesti keeles on tänaseks ilmunud sarja avaraamat, alapealkirjaga „Surm perekonnas“). Kuivõrd romaanisari pajatab mehest endast ja tema perekonnast, on põhjustanud see teravat vastukaja kuni selleni välja, et pereliikmed vähemalt lubasid kirjaniku kohtusse anda. Mis nime see romaanisari kannab? Selle nimi ühtib 20. sajandi ühe tuntuma teosega, millel on kaks osa.

3. Nagu arheoloogilised väljakaevamised on tõestanud, meeldis keskaegsetele inglastele matta oma kuningaid parklate alla. Kui mõni aasta tagasi leiti niimoodi Leicesteris kuningas Richard III viimne puhkepaik, siis paar aastat tagasi leidsid arheoloogid ühe 12. sajandi kuninga oletatavad säilmed Readingi vangla läheduses asuva parkla alt. Küsitav oli William Vallutaja noorim poeg ning valitses riiki aastatel 1100-35. Kes?

4. See Thomas Kuhni teos ilmus 1962. aastal (eesti keeles küll alles 2003. aastal). Pärast raamatu ilmumist on räägitud tõsimeelselt Kuhni-eelsest ja -järgsest teadusfilosoofiast ja ka teadusajaloost. Tema loodud terminid paradigma ja paradigmvahetus leiavad tänapäeval laialdast kasutamist ka väljaspool teadust. Kuhn rõhutas, et maailm ei ole teaduses antud niisugusena, nagu ta tegelikult on, vaid nii, nagu teda paradigmasse on suudetud haarata, s.t. niisugusena, nagu ta on paradigma vahendusel. Ta väidab, et erinevates paradigmades nähakse erinevaid asju ja maailm on neisse erinevatesse paradigmadesse ka erinevalt haaratud. Raamatu üks olulisi näiteid on, kuidas Einsteini relatiivsusteooria asendas Newtoni füüsika. Mis teos?

5. Pildil võite näha maailma ilmselt kuulsaimat huskyt, kelle nimi oli Floyd. Koer suri küll juba kolm aastat tagasi, ent oma lühikese elu jooksul nautis staaristaatust. Seda eelkõige tänu oma perenaisele, kes neid arvukaid fotosid penist klõpsis. Kes oli Floyd perenaine?

6. Selle muusikafestivali formaat pärineb Soomest. Helsingis on festivali peetud mitmeid aastaid, Eestis esmakordselt 2015. aastal. Mõlemas linnas toimub festival tänavugi. Tallinnas on välja hõigatud artistid nagu Cascada, Benassi Bros ja Groove Coverage. Helsingis aga Reel 2 Real, La Bouche ja La Cream. Mis festival?

7. Selle marksistliku-leninistliku organisatsiooni, täisnimega Colombia Revolutsioonilised Relvajõud – Rahvaarmee, asutasid Manuel Marulanda Vélez ja teised Colombia Kommunistliku Partei liikmed 1964. aastal. Aastaid peeti vägivaldset võitlust Colombia valitsusjõududega. Nüüdseks on lootust, et asi on läbi saamas, kuna 2016. aasta septembris sõlmisid rühmituse liider Rodrigo Londoño ja Colombia president Juan Manuel Santos rahuleppe. Millise lühendiga seda mässumeelset rühmitust tuntakse?

8. Pildil olev atleet on muu hulgas ka olümpiarekordi omanik kuulitõukes (22.52). Kellega on tegu?

9. Milline lühend on ametlikes dokumentides ja suhtluses kasutusel USA presidendi kohta? Küsimus ei puuduta mitte konkreetset isikut, vaid institutsiooni.

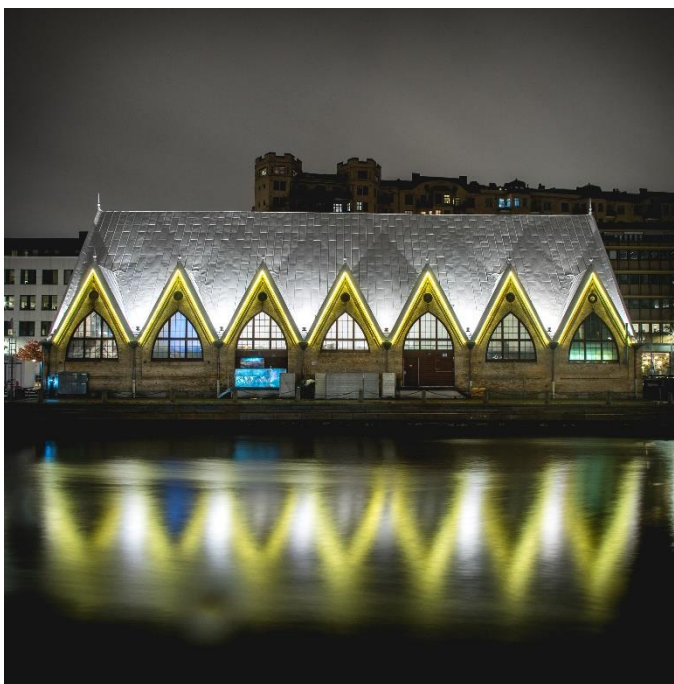
10. Sellel ajalooõpikutest (vähemalt nõukogudeaegsetest) tuttavalt vürstil (1745-1813) oli tegelikult kaks perekonnanime. See, mida vähem tuntakse, on nimes tegelikult eespool. Seega on tema ametlik perekonnanime Goleniššev- Kellest, Vene riigile suuri teeneid osutanud isikust, on jutt?

11. Millist alkohoolset jooki lisatakse selle õige tiramisu koogi valmistamisel?

12. Rootsi üks tähtsamaid turismiattraksioone - 190 km pikkune veetee - ühendab riigi suurimaid järvi Vänernit ja Vätternit Lääne- ja Põhjamerega. Kanali ajalugu ulatub aastasse 1810, mil Rootsi parlament otsustas ehitada kaubavahetuse lihtsustamiseks tähtsa transporditee. Enneolematus töös osales enam kui 58 000 sõdurit kuueteistkümnest rügemendist ja kanalist 87 km on kaevatud inimese kätega. Kanali arhitektiks oli Baltzar von Platen. Mees ise kanali avamispidustusest osa võtta ei saanud, sest suri kolm aastat varem. Von Plateni muuseum ja haud asuvad kanali pealinnas Motalas. Mis nime see kanal kannab?

13. See on traditsiooniline Austria maius, kus põhjaks mandlitega muretainas, mis on kaetud vaarikamoosiga. Koogi retsepti peetakse maailma vanimaks, kuigi see on kaunikesti vaieldav teema. Koogi nimi kattub aga ühe Austria linna nimega. Mis kook?

14. Kui eestlased väärtustavad kuningas Gustav II Adolfit Tartu ülikooli asutamise pärast, siis rootslaste jaoks oli ta ka ühe linna asutaja. Kuningas asutas linna 1621. aastal. Linna üheks tuntumaks vaatamisväärsuseks on Feskekörka (Kalakirik). Norra puidust püstpalkkirikust ja gooti stiilis pühakodadest inspiratsiooni saanud hoone ehitati 1874. aastal ja selle visandas arhitektuurse eksperimendina paberile linnaarhitekt Victor von Gegerfelt. Praegu tegutseb Kalakirikus turg, kus müüakse kala ja teisi mereande. Mis linn?

15. Kuulete 1980. aastate menuansambli The Bangles hitti „Manic Monday”, mille kirjutas bändi juhtfiguurile Susanna Hoffsile küsitav isik. Ta oli ka see mees, kes soovitas Tara Leigh Patrickul oma nimi muuta Carmen Electraks. Kes?

16. Selles Euroopa riigis on asjad väga hästi, sest ligemale 30 % kodanikest on dollarimiljonärid. Mis imelik maa see selline on?

17. Küsitav (sünd 1964) on lõpetanud Eesti Kunstiakadeemia metallehistöö eriala. Kuigi ta teeb ka muud metalliga seotud käsitööd, on tegemist ilmselt Eesti tuntuima noameistriga. Tema noad valmivad reeglina eritellimusena. Näiteks kasutasid eelmisel aastal Bocuse d'Oril osalenud Eesti kokad temalt tellitud kööginuga. Kes? Sama perekonnanime kandvaid kunstnikke leidub teisigi.

18. Lugesin eelmisel aastal artiklit, kus seda saart nimetati kõige mägisemaks saareks maailmas. Kinnitust ma sellele ei leidnud, küll aga nimetati seda oma regiooni mägisemaks. 750 km² suuruse saare kõrgeim mägi on Morne Diablotins (1447 m). Saare suuruselt teine linn kannab nime Portsmouth. Mis saar?

19. 19. sajandi teisel poolel algas savinõude suurem levik Eestis, kui ühe piirkonna elanikud hakkasid agaramalt käima savinõusid müümas. Nad kasutasid ka ise ohtrasti savipotte umbahjudes keetmiseks (pott pandi ahju peaaegu leegitsevate süte sisse), ahjuliha küpsetamiseks, aga ka piima ja toidu hoidmiseks. Ahjus keetmiseks kasutati ka alt kitsa järsu põhjaga, ülalt laia kumerat malmpotti (tsugun). Sellist potti lükati ahju ja tõmmati välja spetsiaalse potihargiga (uhvat). Mis piirkonna inimesed savipotid eestlaste jaoks armsaks tegid?

20. Järgmisel aastal peaks ostjateni jõudma uue Ameerika autokompanii esimene sõiduk. Nagu Teslagi toodavad nemad elektriautosid ja nagu nad ise väidavad – superkiireid. Sarnasus Teslaga on seegi, et ka küsitav autofirma on saanud nime tuntud teadlase järgi, kes suure panuse andnud ka elektriasjandusse. Mis firma?

21. See kollakaspruun toon on saanud oma nime urdu (hindi) keelest, tähendades „maakarva“, mis omakorda on tuletatud pärsia keelest, kus see tähendab lihtsalt „maapinda“. Laiemalt tunduks sai termin, siis kui britid kontrollisid Indiat ning seda tooni kangast hakati kasutama sõjaväemundrite tootmisel. Mis värvitoon?

22. Olen kohanud siin-seal väiteid, et üks maailma kuulsamaid konjakimeistreid oli inglane. Siiski on see tõsi ainult osaliselt, sest küsitav Thomas ja Martha ... Héraud poeg oli pärit Jersey saarelt, pärinedes aga kaupmeeste perekonnast, kes olid sinna 11. sajandil Prantsusmaalt rännanud. Algselt tegeles ta veini- ja konjakikastide eksportimisega, kuid peatselt juba sisuga. Kellest on jutt?

23. Millise riigi viinamarjasortidest on tuntuim „Zilga“? Seda praegu enam eriti ei istutata, kuna valmib viinamarjakasvatajate sõnul hilja ning marjad on mõrkjavõitu.

24. Nähtav foto on tehtud põhjapoolusel 6. aprillil 1985. Edukal ekspeditsioonil osalesid ka kaks meest, kellele mõlemale sobib iseloomustamiseks tiitel „esimene“. Kes on pildil olevad vasak- ja parempoolne mees? Keskmine mees on Mike Dunn, teda ma ei küsi.

25. Millisel alal tuli eelmisel sügisel maailmameistriks eestlane Tiit Vunk? MM toimus Slovakkias ning leidis aset 11. korda. Seejuures oli Tiit Vunk ainuke, kes finaalis ajalimiidi sees kogu asjaga hakkama. Üllatus Vungi võit kindlasti ei olnud, sest varasemalt on ta võitnud kaks hõbemedalit (2014 ja 2015) ning ühe pronksi (2011).

26. See populaarne ja laialt levinud taim on vesi... ja rohe... hübriid, mis on saadud 1696. aastal Inglismaal looduslike liikide ristamisel. Inglismaalt levis taime kasvatamine mujale Euroopasse ja Aafrikasse. Tänapäeval leiab taime metsistununa Kesk- ja Lõuna-Euroopas. Mis taim?

27. Näete pildil ühes Euroopa suurlinnas asuvat 1973. aastal valminud kõrghoonet (59 korrust, 210 meetri kõrgune). Seda pole paljud suutnud seda siiani omaks võtta ja leiavad, et hoone ei sobi üldisse linnapilti kohe kuidagi. Seetõttu on kõrghooneid linnas vähe, alles nüüd on kerkimas järgmine pilvelõhkuja, millel nimeks Triangle (valmib 2020. aastal). Mis linn?

28. See maitsev kaubamärk kuulub Kreeka toiduainekontsernile Chipita. Eestiski laias valikus saadav bränd on muu hulgas nimisponsoriks selle hooaja korvpalli Eurocupi sarjale. See on see ULEBi sari, kus osales ka Siim-Sander Vene koduklubi Nižni Novgorod. Mis bränd?

29. Kūsin Ameerika arhitekti (sünd 1944), kelle loomingu hulka kuulub maailma kõrgeim hoone Burj Khalifa Dubais, aga ka plaanitav maailma kõrgeim hoone – Jeddah Tower Saudi Araabias. Samuti on tema tuntumate tööde hulgas Trump Tower Chicagos, Jin Mao Tower Shanghais jpt. Kes?

30. Kuulete madistasmas Eesti raskemuusikakollektiivi Khillem. Tegelikult on see sisuliselt ühemeheprojekt, kus küsitav elab välja oma armastust metalmuusika vastu. Muidu teeb see muusikamees hoopis teistsugust muusikat. Kes mõriseb?

31. Kes oli viimane Kremli müüri äärde maetud isik?

32. Nõukogude maja (Дом советов) hakati ehitama 1960. aastal. Oblasti halduskeskuseks kavandatud hoone rajati seal asunud ordulinnuse asemele. Kuivõrd pinnas aga vajus, siis jäigi koloss lõpuni viimistlemata. Selle eksterjööri ehitamine (loe: tondilossile pandi uued aknad ette) viidi küll lõpule 2005. aastal toimunud president Putini külaskäigu ajaks, kuid sisemus on siiamaani tühi ja viimistlemata. Mis linnas paikneb selline kurioosne maja?

33. See 1991. aastal asutatud perefirma on teinud selle omanikust Meeli Leemanist Eesti ühe jõukama naise. Firma tegeles algselt öösärkide ja Marati tootmisjääkide realiseerimisega. Aastaid on aga toodanguks lasterõivad (kombinesoonid, püksid, joped jms.). 80 % toodangust eksporditakse. Mis nime kannab see kaubamärk?

34. Eesti matkajuhtide andmeil on pärast 1969. aastat hukkunud üle poolesaja Eestist pärit matkaja. See mäestik on ränduritele üks ohtlikumaid paiku. 1973. aastal uppus seal üks matkaja ja teine kukkus surnuks. 1980. aastal lisandus üks uppunu. 1989. aastal oli kaks eestlastega seotud intsidenti: üks omapäi matkanud suusataja kukkus kaljudelt surnuks, teine jäi grupist eemal lumelaviini alla. Kuuenda eestlasest ohvri võttis mäestik 1990. aastal. Viimati nimetatud ohvri lugu on ka laiemalt tuntud filmikunsti kaudu. Mis mäestik?

35. Näete Vene ja maailma kunstiklassikasse kuuluvat Ilja Repini maali „Ristikäik ... kubermangus“. Millises kubermangus kujutatud ristikäik aset leidis?

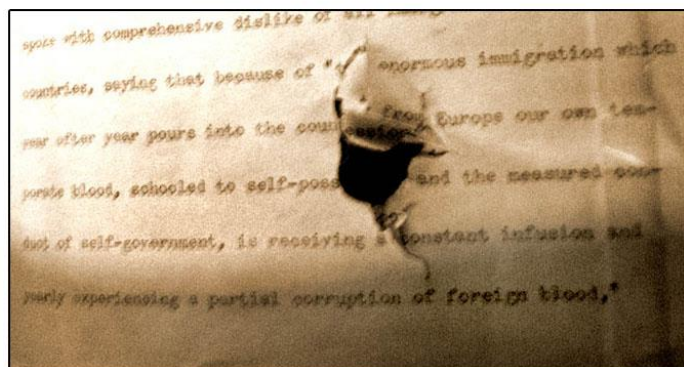
36. See spordiorganisatsioon asutati 1926. aastal Histadruti ametiühinguliikumise poolt ning esindas töölisklassi. Järgnevatel aastatel oli organisatsioonil terav rivaalitsemine konkureeriva ühendusega. Peeti lausa eraldi võistlusi erinevatel spordialadel. Ainukeseks erandiks oli jalgpall, kus organisatsioonid võistlesid omavahel. Rivaalitsemine lõppes alles 1951. aastal saavutatud kokkuleppega. Oma rolli mängis ka vahepeal sõltumatu riigi loomine. Mis organisatsiooniga on tegemist, mille nimi tõlkes tähendabki töolist?

37. Eelmise aasta sügisel kinnitati vaba sõna eest võitlemise organisatsiooni PEN Internationali maailmakongressil kolmeks aastaks uueks välissekretäriks küsitav Eesti kirjanik ja tõlkija (sünd 1970). Ta on avaldanud nii luulet (näit „Armastuse tähestik“, 2012), proosat (näit romaan „Islandil ei ole liblikaid“, 2013), lasteraamatuid („Halb tüdruk on jumala hea olla“, 2016). Tõlkinud eesti keelde Jeanette Wintersoni teoseid jpm. Kes?

38. 2014. aastal ilmus inglise keeles küsitava kirjaniku „Beowulfi“ kommenteeritud tõlge. Küsitav tõlkis eepose inglise keelde aastatel 1920-26. Mõni aasta tagasi ilmunud tõlke on toimetanud kirjaniku poeg Christopher. Kes on see tuntud kirjanik?

39. Millise institutsiooni juhtideks olid endine Postimehe ajakirjanik Hugo Kukke (1934–35 ja 1937), senine Kaja peatoimetaja Ants Oidermaa (1935–37) ja kunagine asunike koondise peasekretär Edgar Kigaste (1937–39 ning 1939.aastast taas Oidermaa?

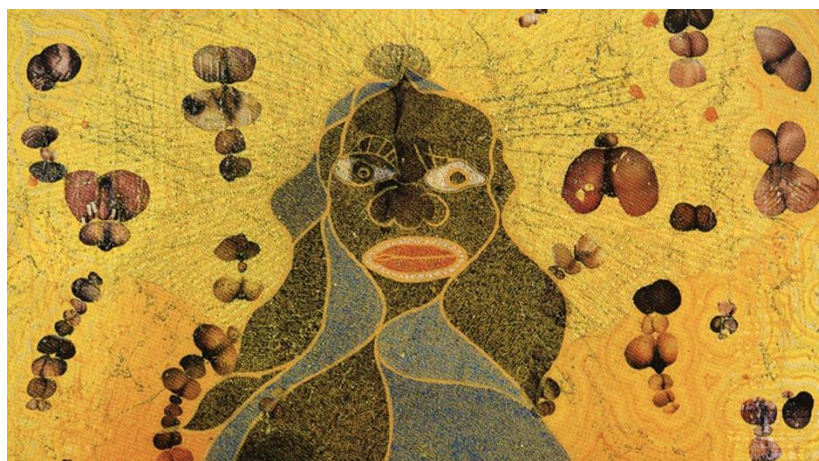
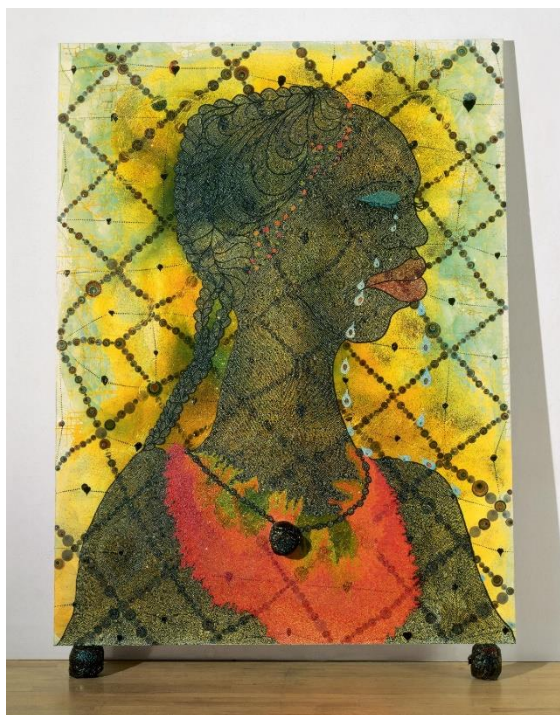
40. Kui küsitav isik oli 14. oktoobril 1912 tegemas parasjagu kampaaniat Milwaukees, tulistas teda kohalik mees John Flammang Schrank. Kuul tabas küsitavat rindu, kuid läbistas eelnevalt tema terasest prillitoosi ning paksu kokkuvolditud kõne. Kuna suust verd ei tulnud, siis tegi kogenud kütt järelduse, et kuul pole tunginud kopsu ning esinemist ära ei jätnud. Pidas maha 90 minutise kõne ning alles seejärel eemaldati kuul tema rinnalihases. Kes oli see raudne mees?

41. Milline saareriik koosneb kahest suuremast – Upolu ja Savai'i – saarest?

42. Mis põhjusel ei läinud oma Nobeli preemiat vastu võtma keemiapreemia laureaadid Richard Kuhn ja Adolf Butenandt ning meditsiinipreemia pälvinud Gerhard Domagk? Tõsi, hiljem said nad kätte diplomi ja medali, aga auga kaasas käinud rahasummast jäid nad ilma.

43. Näete Briti Turneri auhinna laureaadist kunstniku Christopher Ofili töid. Tema tööd teeb eriliseks see, et mees on kasutanud nende valmimisel teatud looduslikku (ja ebaharilikku) materjali. Mida täpsemalt?

44. Küsitav tehnikateaduste auhind asutati 1929. aastal suurärimeestest ning filantroopidest isa ja poja poolt. Medal kannabki isa nime. Seda antakse inimestele, kes on andnud kaaluka panuse aeronautika arengusse. Sestap oli auhinna esimeseks saajaks Orville Wright. Kelle nimeline medal?

45. Kuuldav muusikapala „Egmont“ põhineb Johann Wolfgang von Goethe samanimelisel näidendil. Teose aluseks on Egmonti nime kandnud 16. sajandi Madalmaade aadlimehe elu ja kangelasteod. Selle teose avamängust sai 1956. aasta Ungari ülestõusu mitteametlik kutsung. Kes on „Egmonti“ autor?

46. 13. mail 1637 käskis Prantsuse kardinal Richelieu oma lauanoad ümaraks viilida, et võõrutada oma külalisi kombest Richelieu uuendus levis õukonnas kiirelt ning imbus seejärel ka lihtrahva sekka. Ümara otsaga lauanoa võidukäigule pani pitseri Louis XIV dekreet, kellel olid terava otsaga söögiriistade leviku takistamiseks omad põhjused. Pärast seda jõudsid ümara otsaga nugade kasutamise tava kiiresti ka mujale Euroopasse ning veidi hiljem ka meretagustesse kolooniatesse. Mis kombest püüdis Richelieu sööjad võõrutada?

47. See impeerium Aafrikas paiknes peamiselt tänapäeva Tšaadi ja Nigeeria aladel. Impeerium oli tuntud araabia geograafidele juba 9. sajandist alates ning pidas iseseisva kuningriigina vastu 20. sajandi alguseni. Impeeriumi ajaloo peamiseks allikaks on 1851. aastal avastatud Girgami kuninglik kroonika. Mis impeerium?

48. Eesti kõigis maakondades asuvad keskused, kus pakutakse karjääri- ja õppenõustamise teenuseid. Keskuste sihtgrupiks on lapsed ja kuni 26-aastased noored, kellele on pakutav teenus tasuta. Ühtlasi korraldavad keskused vastavate maakondade nõustamiskomisjonide tööd. Keskused kuuluvad Innove haldusallasse. Mis nime need keskused kannavad?

49. 1974. aastal soovisid need kaks Aafrika riiki ühineda. Õigemini tegi ettepaneku ühe riigi presidendile Habib Bourguibale teise riigi liider. Allkirjastati kahe maa liitumisleping. Pidi tekkima Araabia Islamivabariik. Ühisriigi presidendiks oleks asunud Bourguiba ja teise riigi liider oleks saanud kaitseministriks. Leping ei meeldinud liberaalse islami ja lääneliku eluga harjunud Bourguiba juhitud riigi alamatele. President lükkas rahvahääletuse määramata ajaks edasi ning lõpuks leping ei jõustunudki. Mis riigid tahtsid ühineda?

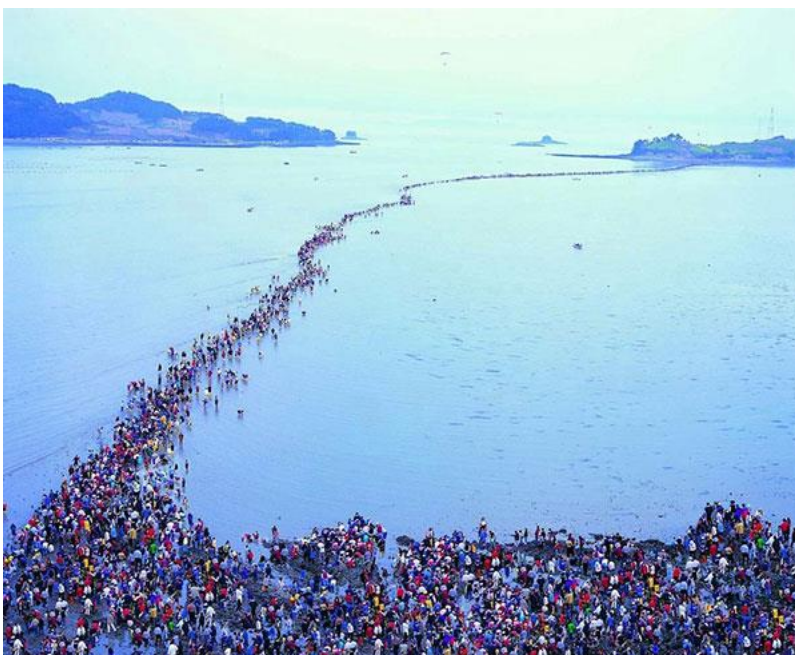
50. Kes on see ka valgussaablit käes hoidnud näitleja (sünd 1952), kes on andnud oma hääle nii Narnia lugude lõvi Aslanile kui ka puukoletisele filmis „Kui koletis kutsub“ ("A Monster Calls")?

51. See Kuristiku Gümnaasiumis tegutsev sportmänguklubi on asutatud 1997. aastal endise spordiklubi ETK baasil. Klubi eestvedaja ja peatreener Jüri Lepp asutas selle eesmärgiga luua noortele poistele võimalus tegeleda spordiga. Natuke võõrapärase kõlaga klubi nimi on tuletatud tegelikult kodulinna ja selle ühe linnaosa nimest. Mis klubi?

52. See imetabast roosat värvi veega soolajärv asub Austraalias Lääne-Austraalia osariigi lõunarannikul Middle'i saare kirdeosas. Selle suurim pikkus on 600 m ja suurim laius 250 m. Mis nime kannab järv? Järve nimi on sama kui ühe Eestis töötanud koorijuhi perekonnanimi.

53. Selles Aasia mere (pindala 1 249 000 km²) põhjapoolses osas langeb paaril-kolmel korral aastas merevee tase sedavõrd madalale, et seal asuvalt Jindo saarelt pääseb jalgsi läbi mere u 3 km kaugusel asuvale Modo saarele. Korra aastas korraldatakse selle auks ka suur festival, mille käigus tuhanded kohalikud ja turistid kasutavad harukordset võimalust (vt ka pilti). Millise merega on tegemist? Seda konkreetset paika nimetatakse küll ka Jindo mereks, aga mind huvitab ikkagi see suurem meri.

54. See, et Eesti pallimänguklubide mängudel on tribüünid kaunis tühjavõitu, on üldtuntud asi. Kui asjatundjad hiljuti meenutama hakkasid, et millal näiteks mõne klubi mäng meelitas Eestis tribüünidele üle 5000 pealtvaataja, siis oli vastuseks, et see juhtus viimati 14. septembril 2007, kui tribüünil oli korraga 7914 pealtvaatajat. Mis klubid mängisid?

55. 1212. aasta suvel võtsid Kastiilia kuningas Alfonso VIII, Navarra kuningas Sancho VII ja Aragoni kuningas Pedro II kätte ja hakkasid araablasi, kes olid selleks ajaks vallutanud olulise osa Pürenee poolsaarest, Aafrikasse tagasi tõrjuma. Pöördepunktiks sai Lõuna-Hispaanias Andaluusias samanimelise linna lähistel toimunud lahing, kus kolme kuninga väed löid almohaadide väe üllatusrünnakus puruks. Mis lahing?

56. Pildil näete ühte paljudest Elizabeth I portreedest. See on maalitud 1588. aastal ning saanud oma nime ühe päevakajalise sündmuse järgi. Kunstniku isik paraku teada ei ole. Mis nime kannab see portree?

57. Romantiline draama "Southside With You" (2016) taaslustab hetked ühest 1989. aasta suvisest päraslõunast, kui esmakordselt sai kokku üks tuntud abielupaar. Paari kehastavad näitlejad Tika Sumpter ja Parker Sawyers. Kes on see tänaseni koos olev paar, kes on kahe lapse vanemateks ning kellest sellest aastast alates räägitakse ilmselt mõnevõrra vähem?

58. Uurides vastavat statistikat, selgub et kõige verejanulisem (mõrvarlikum) imetaja oma liigikaaslaste suhtes on pildil nähtav loom. Koguni iga viies selle loomaliigi esindaja leiab lõpu oma liigikaaslase käe (tegelikult küll hammaste) läbi. Kellega on tegu?

59. Selle eelmise aasta filmi meeleolu luuakse juba algustiitrite ajal. Selle asemel, et loetleda tegijate nimesid, teatatakse publikule, et ees ootab „ühe täieliku jobu tehtud film”, kus mängivad „ülemakstud tööriist” ja „Briti kaabakas”. Tegelikult on lavastajaks Tim Miller ning nimiosalist kehastab Ryan Reynolds. Nimitegelasel on kombeks rääkida kaamerasse ja visata ümberringi toimuva üle nalja. Ühel hetkel küsib ta näiteks: „Kas te arvate, et Ryan Reynoldsi karjäär tugineb tema näitlemisoskusele?” Mis film?

60. Küsitav muusikalegend sai eelmisel sügisel juba 90-aastaseks. Oma sünnipäeval teatas ta, et selle aasta jooksul valmib tema uus stuudioalbum, mis kannab küsitava eesnime ning on pühendatud rokilegendi naisele Thelmettale. Eelmise stuudioalbumi andis küsitav välja 1979. aastal. Kellest on jutt?

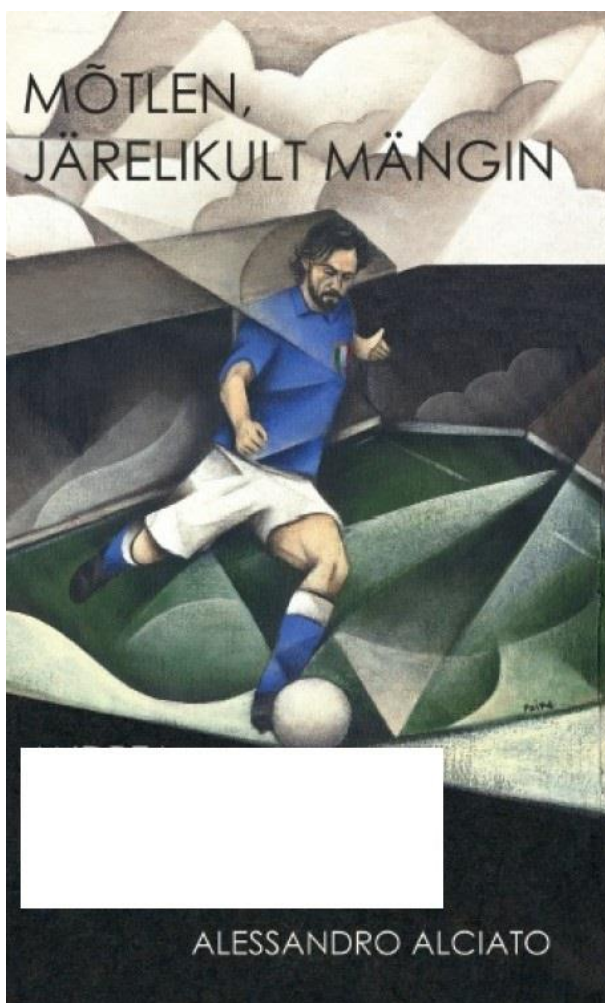
61. Pärast Trumpi võitu räägiti palju sellest, kuidas „Simpsonid“ ennustasid seda juba aastaid tagasi ette. Ometigi on sarnane juhtum võtta ka Eesti seriaalinduse ajaloost. Nimelt on ühe sarja oluliseks tegelaseks naispresident Kersti Kotkas (Anu Lamp). Seriaali idee autoriks oli Ken Saan ja lavastajaks Gerda Kordemets. Mis sari?

62. Tema on jalgpalli MM-ide ajaloos kõige rohkem väravaid löönud aafriklane – tal on kirjas 6 tabamust. Enne kuulus see au viis väravat löönud Kameruni mehele Roger Millale. Kes?

63. See Jaapani pruun merevetikas sobib suurepäraselt suppidesse, salatitesse, kastmetesse ja köögiviljaroogadesse. Hokkaido ülikooli teadlased avastasid ka, et pruunvetikale värvust andev fukoksantiin võib kaasa aidata kaalukaotusele. Ainet tarvitanud närilised kaotasid tervelt 10% kehakaalust, mis andis uurijatele lootust, et tegu võib olla potentsiaalse salenemispreparaatide toimeainega. Millise jaapanipärase nimega tuntakse seda pruunvetikat?

64. Kelle autobiograafia „Mõtlen, järelikut mängin“ esikaant näete? Raamatu on eesti keelde tõlkinud Janek Jõgi ning toimetanud Eestis elav jalgpalliajakirjanik Angelo Palmeri, kes on ühtlasi ka teose üks väljaandjatest.

65. 1983. aasta novembris rööviti koos autojuhiga Hollandi üks rikkamaid mehi ja omanimelise kompanii juht. Mees vabastati alles kolm nädalat hiljem pärast 35 miljoni kuldna suuruse lunaraha maksmist. Inimröövi taga olnud kurjategijad hiljem küll tabati. 2015. aastal valmis samal teemal ka mängufilm, kus nimiosalist kehastas Anthony Hopkins. Kes oli see mees (1923-2002)?

66. 2015. aastal andis paavst Franciscus eriloa korraldada selles paigas kõigi aegade esimene stuudiosalvestus. Selle au osaliseks sai paavsti koor, mis koosneb 20 täiskasvanust ja 30 poisist. Tulemuseks oli album „Cantate Domino”, kus kõlasid ladinakeelsed palad, mille autoreiks on Palestrina, Orlando di Lasso jt. Mis paigas see album salvestati?

67. Millise riigi ajalooline, aga ka kultuuriline pealinn on Cetinje? Lisaks resideeruvad linnas riigi president ja kirikupea.

68. Piltidel näete prantsuse kunstniku ja kirjaniku Francoise Gilot'd kahte abikaasat. Vasakpoolse mehega oli ta abielus aastatel 1943-53 ning neil oli kaks last. Parempoolse mehe abikaasaks oli ta 1969-95. Kes on need maailmakuulsad mehed?

69. Seda nime kandev kunstipreemia on vanim erakapitalil põhinev kunstipreemia Eestis, mida antakse välja 1996. aastast. Raplas asub kunstipreemiaga sama nime kandev spordihoone. Samuti kannab sama nime Taanist pärit hääletehnika, millega sattus hiljuti skandaali keskmesse Maiken. Mis on see ühine nimi?

70. Selle loo originaalversioon pärineb 1960. aastate lõpust ansamblilt Wishful Thinking. Oma versiooni on teinud sellest Ida-Saksa bänd Puhdys. Meile ilmselt tuntuim versioon pärineb aga 1990. aastast, kui seda esitas üks tollal väga popp naisterahvas. Viimase versiooni võib igast retrojaamast kuulata pea igapäevaselt ka tänapäeval. Mis laul?

71. Maal „Leda ja luik” (1529) illustreeris Kreeka müüti, mille kohaselt võrgutas luige kuju võtnud Zeus kunagi Sparta kuninga Tyndareose abikaasa Leda. Teos läks aga lihtsalt kaduma; pärast 1536. aastat pole seda enam keegi näinud. Õnneks suutis Firenze meister, manerist Rosso Fiorentino originaalist mõned koopiad maalida, kuid alupärast taiest ei asenda siiski miski. Kelle meistriteosega on tegemist?

72. 1971. aastal ilmunud Loomingu Raamatukogus teos pealkirjaga „Tigu nõlvakul”, mille tõlkis eesti keelde Andres Ehin. Tegelikult oli vihiku näol tegemist vaid poole romaaniga. Põhjuseks olid toonased keerulised avaldamisolud Nõukogude Liidus, aga ka autorite stiil ja poliitiline taust. 2014. aastal ilmus raamatust täielik eestikeelne tõlge. Kelle romaaniga on tegemist?

73. 19. aprillil 1984 ilmus ajakirjas Nature esimest korda David Raupi ja Jack Sepkoski teooria väidetavast surmatähest. Mehi viis surmatähe otsinguile tähelepanek, et suuremad liikide massilised väljasuremised on toimunud perioodiliselt – iga 26 miljoni aasta tagant ja nii 250 miljoni aasta jooksul. Kuigi Raup ja Sepkoski ei osanud välja tuua otsest põhjust, mis selle perioodilisuse taga võis olla, oletasid nad, et süüdi võis olla ka maaväline jõud. Otsingute tulemusena püstitati hüpotees, et Päikesel võib olla kaksiktäht, millel on väga piklik orbiit. Nii teeks planeet ühe tiiru ära 26 miljoni aastaga. Iga kohtumist Päikese ja Maaga jääb meenutama mingi katastroof. Selle oletusega on püütud seletada ka näiteks dinosauruste väljasuremist. Paraku pole aga tähe olemasolu seni kinnitust leidnud. Mis täht?

74. Sellesse mitme meetri pikkuste ja kandiliste vartega kaktuste perekonda kuuluvad ka öökuninganna (*Selenicereus grandiflorus*) ja ööprintsess (*Selenicereus pteranthus*). Mis perekonnaga on tegemist?

75. James Cooki ekspeditsiooni (1768-71) kõige tähtsam liige oli Londoni Kuningliku Seltsi poolt teele saadetud väljapaistev astronoom Charles Green, kes saadeti jälgima Tahitile ühte astronoomilist nähtust. Lisaks anti talle kaasa kaheksa erineva valdkonna teadlased, kes ekspeditsioonil omi asju uurisid. Mida Green 1769. aastal Tahitil vaatlus?

76. 1991. aastast tegutseva Sihtasutuse Eesti Rahvuskultuuri Fond eesmärgiks on heategevus eesti rahvuskultuuri toetamiseks rahaliste vahendite sihipärase kogumise ja jagamise kaudu. Asutamisest alates juhtis sihtasutust meie hulgast eelmisel aastal lahkunud Eri Klas. Eelmisel kevadel valiti ametisse uus esimees, samuti rohkem kui tunnustatud kultuuriinimene. Kes?

77. Toro Inoue on inimese moodi käituv kass, kes on tegelikult ühe Jaapani suurfirma nõ vapiloom. Peamiselt kasutatakse teda küll kodumaal. Mis firma reklaamnägu ta on, tuntud ka kui ... Cat?

78. See tõenäoliselt Juudamaalt pärit tiitel tähendab sõna-sõnalt „rahva valitsejat”. Bütsantsi keisririigis tähistas see tiitel barbarite hõime ja nende juhte. Osmani impeeriumis märkis see vähemusrahvuste või -religioonide eestkõnelejaid, näiteks oikumeeniline patriarh kristliku kogukonna puhul. Tänapäeva kreekakeelses maailmas on seda mõistet kasutatud kauaaegsete Kreeka riigijuhtide (näit Eleftherios Venizelos ja Konstantinos Karamanlis) ning Küprose peapiiskopi Makarios III kohta. Mis tiitel?

79. Tegemist arvutis ja nutitelefonides elava interaktiivse kassiga, kes kordab talle öeldut, kelle eest on vaja hoolitseda jne. Kassi (aga tal on ka nõ vendi-õdesid nagu kass Angela, koer Ben jt.) on toonud turule firma Outfit7. Mis nime ta kannab?

80. Selle muusikalegendi (1951–87) karjäärast on kõige tuntumad tema koostöö Weather Reportiga (1976-81), aga ka Joni Mitchell'i ja Pat Methenyga. Unustada ei saa ka mehe enda sooloprojekte. Väheste liialdusena võib teda nimetada maailma üheks kuulsamaks soomlaseks, kuna sellest rahvusest oli tema vanaema Kaisa Eriika Isojärvi. Mehe enda soontes voolas ka saami, saksa, rootsi ja iiri verd. Kes oli see muusikalegend?

Vastused

1. Poksijad (viimati 1936)
2. „Minu võitlus“
3. Henry I
4. „Teadusrevolutsioonide struktuur“
5. Miley Cyrus
6. We Love the 90s
7. FARC
8. Ryan Crouser
9. POTUS (President of the United States)
10. Mihhail Kutuzov
11. Amaretto
12. Göta kanal
13. Linzi kook
14. Göteborg
15. Prince
16. Monaco
17. Tõnu Arrak
18. Dominica
19. Setud
20. Faraday Future
21. Khaki
22. Jean Martell
23. Läti
24. Neil Armstrong, Edmund Hillary
25. Sudokude lahendamise
26. Piparmünt
27. Pariis
28. 7 Days
29. Adrian D. Smith
30. Henry Kõrvits (Genka)
31. Konstantin Tšernenko
32. Kaliningrad
33. Lenne
34. Sajaanid
35. Kursk
36. Hapoel
37. Kätlin Kaldmaa
38. J.R.R. Tolkien
39. Riiklik Propagandatalitus
40. Theodore Roosevelt
41. Samoa
42. Adolf Hitler keelas 1930. aastatel kolmel Saksa päritolu Nobeli auhinna laureaadil preemiaid vastu võtta.
43. Elevandi sitt
44. Daniel Guggenheimi medal
45. Ludwig van Beethoven
46. Hambavahede puhastamine pistodaga
47. Kanem-Bornu
48. Rajaleidja
49. Tuneesia, Liibüa
50. Liam Neeson
51. HC Tallas
52. Hillieri järv
53. Ida-Hiina meri
54. Tallinna Levadia ja Newcastle United
55. Las Navas de Tolosa lahing
56. „Armaada portree“
57. Barack ja Michelle Obama
58. Surikaat
59. „Deadpool“
60. Chuck Berry
61. „Alpimaja“
62. Asamoah Gyan
63. Wakame
64. Andrea Pirlo
65. Freddy Heineken
66. Sixtuse kabel
67. Montenegro
68. Pablo Picasso ja Jonas Salk
69. Sadolin
70. „Hiroshima“
71. Michelangelo
72. Boriss ja Arkadi Strugatski
73. Nemesis
74. Kuukaktused (Selenicerae)
75. Veenuse läbimine kut Maa ja Päikese vahelt
76. Olav Ehala
77. Sony
78. Etnarh
79. My Talking Tom
80. John Francis Anthony „Jaco“ Pastorius